

Lohipadonniemen olemattomat patsaat

Oulun Lohipadonniemi oli muistaakseni tapeetilla jo silloin, kun kaupungin isät suunnittelivat Kaarle-kuninkaan muistomerkkiä Oulun kansan iloksi ja ohikulkijain uteliaisuuden herättämiseksi. Ehdotus, jossa Kaarle oli keskushahmona, oli joko voittanut tai muuten selviytynyt etutiloille kilpailussa, joka oli pantu toimeen, jotta olisi aikaansaatu Oulun kaupungin perustamisen muistomerkki. Mutta Samuli Pakkala, Oulun koulun "perustajan" pojanpojan pojanpoika (jokohan tuli tarpeeksi), kaupunginkirjaston viisas johtaja, nousi työnantajaansa kaupunkia vastaan ja antoi sanallisen ruoskansa viuhua. Samuli oli hieno humanisti, mutta osasi kyllä olla ivallinenkin, osasi niin sivistyneellä tavalla, että siinä pit' nauraa. Joskus on tullut mieleen, mahtoiko Frosterus-Pakkala tietää jotain esi-isänsä Oulun-aikaisista palkka-asioista, oliko mahdollisesti jauhoissa, joita pedagogeistamme ensimmäiselle maksettiin, joskus ollut vajausta tai pilaantunutta. Voisi tietysti ajatella, että kuninkaan sormet olisivat voineet olla pelissä mukana. Päätäväisesti olen kuitenkin haudannut tällaiset ilkeämieliset ajatukset. Ystävämme Pakkala ei ollut pahansuopa, kaikkea muuta. Hänellä oli muut perustellut syynsä vastustaa Kaarle IX:n uutta nousua Oulun Lohipadonniemelle yhtä paljon kuin Kaupungintalon edustalle. Lueskelin kesällä Juva—Juvan uutta Suomen historiaa. Täytyy sanoa, että mieleen tuli minullakin, ansaitsikohan Kalle ensirakastajan osaa Oulun kuvassa.

Keväällä minulle soitti todellinen kotiseutumies Veikko Kerola. Sanon todellinen, koska Veikon kotiseuturakkaus ei ole ahdasta, kaupunginaidan tai pitäjänrajan rajaamaa. Hän on nimittäin intomiehen simolainen kotiseutuystävä ja intomiehen oululainen kotiseutumies. Hän soitti Koskenniemen muistomerkkin aikaansaamisesta. Oli käynyt Turussa ja viettänyt hiljaisen hetken Merikosken laulajan haudalla. Oli muistanut Koskenniemen käynnin Oulun keskuskansakoulussa. Tapahtui 1953. Muistan minäkin hyvin. Kerolan opettaja taisi jo kesällä puhua Lohipadonniemestä. Askettäin pyörähti työpöytäni ääreen vanha kollega. Tuli puhumaan varta vasten tervakan- san muistomerkistä, joka mei-

dän olisi kiireesti pystytettävä — Lohipadonniemeen. Asiassa on vinha perä. En tiedä, muistikö EW, että tällaista on puhuttu ennenkin, vai tuliko ehdotus spontaanisesti. Sen niemen nokitse on tervakansa Ouluun viiletelty. Väylän toista puolta se on hartiat köyryssä venettänsä kiskoen ylävirtaan noussut.

Eiköhän vain juuri tervakan- san muistomerkistä puhuttu samalla kun puhuttiin Oulun perustamisen muistomerkistä. Maailmassa tapahtuu niin paljon, ettei vanha muista. Joku on sanonut, että tervansoutajien muistomerkki kuuluu Kainuun tuntumaan. Varmaan se sinne kuuluu, mutta Ouluun pystytettävä muistomerkki on asia erikseen. Muistomerkki saisi vain täällä olla samalla sekä lohenpyytäjien että tervansoutajien muistomerkki. Miksikäs ei myös tervaporvarin nimellä mainitun kauppamiehen. Kaikki nämä veronmaksajat olivat osatekijöinä Oulun kuvassa. Voi tietysti lähteä siitäkin, että aina se rikkaan kauppaporvarin maine paremmin säilyy kuin köyhän koskenlaskija-talonpojan. Niin että kunhan tervansoutajakalastajan...

Meni muutama päivä, ja sitten puhelin taas kilahti. Samainen somolais-oululainen kotiseutuystävä puhui uudelleen Koskenniemestä, kertoi, että hän on haastanut kotiseutuväkeä, mitä nyt tässä hädässä suinkin on keksinyt ja saanut langanpäähän, käymään kaupunginjohtajan kimppuun: Merikosken laulajalle, Veikko Antero Koskenniemelle muistomerkki kosken tuntumaan, tarkoitti: Koskikeskukseen. Kerola sanoi arvostavansa korkealle Koskenniemen tuotannon, vaikka sanoi tietävänsäkin, että on olemassa myös tuomaita. Koskenniemeä voittanutta Oulun laulajaa hän ei kuitenkaan tiennyt mainita, ei myöskään ketään, jonka tuotantoon Oulu olisi niin suuresti vaikuttanut. Kuulin, että Oulun (kansalais)koulunjohtaja oli puhunut Heimon Arvolle niin, että tämä oli vallon liikuttunut. Kaupunginjohtajathan eivät vähästä liikutu. Toivomme, että liikutusta riittää.

Julkisivu- ym. ulkoasu- ja patsastoimikunnat sanokoot sitten, mitä mihinkin pystytetään tai — olisi pystytettävä. Paras puhua konditionaalissa, ettei syytettäisi karhun nylkemisestä jne. Minun mielestäni kyllä yleisökin voisi sanoa painavan sanansa.